

איך הייתי סוכן המוסד

בועון זה שאנחנו הולכים לקראת המילחמה. שהמצרים לא יש לימו עם המשך הכיבוש של סיני, שהם ייצאו למילחמה אף אם יהיו משוכנעים כי יובסו בה שוק על ידך.

הייתי הקול היחיד בכנסת שהשמיע אזהרה זו, והעולם הזה היה הקול היחיד בעיתונות שחזר עליה.

גולדה מאיר, מעין יצחק שמיר ממין נקבה, שפכה עלי קיתונות של לעג. משה דיין צחק.

כא יוס' הכיפורים. ההלם היה נורא. העם כולו התקומם נגד "המחרל". כעבור חודשיים נצרכו הבחירות. רבים ניבאו כי הסיעה, שעמתי בראשה, תעלה משני מנדטים לארבעה או חמישה. אחרי הכל, צדקנו.

ביום הבחירות לא עברנו את אחוז החסימה. אחרי שמונה שנים של עבודה, איבדתי את מקומי בכנסת. נבחרו עסקנים שהשתתפו בהילולא על ספינת השוטטים של גולדה ודיין.

"אוי, אילו ידענו שיש סכנה שלא תיבחרו, היינו מצביעים בערכסו" אמרו לי רבים. מילא.

"הציבור יכול היה לסלוח לך על הרבה דברים", אמר לי אז איש חכם, "אלא הוא לא סלח לך על כך שצדקת".

אז מדוע אני פוחד עכשיו? במשך 37 שנים וחצי אמר העולם הזה לציבור הישראלי: הבעייה הפלסטינית היא לב הסיכסוך. לא יהיה שלום בלי העם הפלסטיני. מי שינסה להתעלם מבעייה זו, יוביל אותנו לאסון.

אמרנו זאת עד 1967, ואמרנו זאת ביתר שאת מאז 1967. מן היום הראשון של הכיבוש אמר העולם הזה כי הכיבוש יתפוצץ בפנינו. שאם לא ננצל את המצב כדי לעשות שלום עם העם הפלסטיני, ולא נעזור לו להקים את מדינתו, נצטרך לעשות דברים נוראים — וגם הם לא יעזרו.

עכשיו ברור לכל ברידעת שצדקנו. יש האומרים זאת בגלוי, יש רבים יותר האומרים זאת בינם לבין עצמם, בשיחות פרטיות — בצמרת צה"ל, בפקידות הבכירה, בין הפוליטיקאים, בקרב ראשי המשק.

זה מפחיד. הם מוכנים לסלוח לנו הרבה דברים, אבל הם לא יסלחו לנו לעולם שצדקנו.

הם יתנקמו בעולם הזה בכל דרך אפשרית. הם ינסו לחנוק את הקול הזה, שניבא דברים בליכך מרגיזים. לכן אני פוחד.

סוכנות הירי

יירי שמואל מרלין, שהיה שותפם של הילל קוק וערי ז'בוטינסקי במאבק למען אצ"ל בארצות-הברית, אמר לי פעם פסוק שנחרת בזיכרוני.

יירנו על תפקידו ההיסטורי של אצ"ל. מרלין מתח ביקורת קטלנית על מנחם בגין. הוא טען שבגין יותר על גיבוש אלי-טרנטיבה רעיונית-פוליטית למיסד הציוני הרישמי. ואז אמר: אצ"ל לא היה אלא THE SHOOTING AGENCY OF THE JEWISH AGENCY.

כלומר: סוכנות-הירי של הסוכנות היהודית. אצ"ל ביצע את הפיגועים בכרישים, והסוכנות היהודית, בהנהגת דויד בן-גוריון, קצרה את הפרי וקבעה את דמות המדינה. פעולות המתנחלים בשטחים הכבושים — הרציחות, הפוגרומים ושאר הפיגועים — מעלות בזיכרוני את הפסוק הזה:

אין ספק שהמתנחלים פועלים בחסות השילטון. כאשר הם רוצחים נשים וגברים, בתי-המשפט משחררים אותם בערכות. אלוף-הפקיד קובעים שהם פעלו בהתאם להוראות. ובמיקרה הרע ביותר רנים אותם לכמה חודשי-מאסר בתנאי-לוקסוס, ואחרי כך מעניקים להם חנינה.

זה לא היה אפשרי, אלמלא סבר השילטון, על כל שלוחותיו, כי המתנחלים עושים בעצם עבודה רצויה, שהם אינם יכולים לבצע בעצמם.

שמה המתנחלים כיום הם סוכנות-הרצח של יורשי הסוכנות היהודית?

איש חכם היה

בין המאמרים הנבונים שנכתבו באחרונה על הצורך בפיתרון ישראלי-פלסטיני, היה גם מאמר מעניין של יהודה ליטאני, פרשן נידולס פוסט.

לחיווך רבריו על הצורך בחלוקת הארץ בין ישראל והפלסטינים הביא את הרוגמה התנ"כית, כפי שתוארה במילים כה מקסימות בספר בראשית:

ואברם כבד מאוד במיקנה בכסף ובוזהב. וגם ללוט, ההולך את אברם, היה צאן ובקר ואוהלים. ולא נשא אותם הארץ לשבת יחידו, כי היה רכושם רב, ולא יכלו לשבת יחדיו.

ויהי ריב בין רועי מיקנה-אברם ובין רועי מיקנה-לוט. ויאמר אברם אל לוט: "לא ינא תהי מריבה ביני ובינך, ובין רועי ובין רועיך, כי אנשים אחים אנחנו.

"הלא כל הארץ לפניך. היפרדנא מעליי. אם השמאל — ואימינה, ואם הימין — ואשמאילה."

ויישא לוט את עיניו וירא את כל כיכר-הירדן, כי כולה משקה (לפי שחת ה' את סדום ואת עמורה) כגנה, כארץ מצריים בואכה צוער.

ויבחר לו לוט את כל כיכר-הירדן. וייסע לוט מקדם, וייפרדו איש מעל אחיו. אברם ישב בארץ כנען, ולוט ישב בערי-הכיכר, ויאהל עד סדום.

עד כאן. איש חכם היה אברם. חבל שחוכמתו לא דבקה בצאצאיו כולם.

כאשר שמעו כי ירד שנעצר. נורה למוות בשעה שניסה לברוח" (וזאת היתה הנוסחה המקובלת), או "לקה בהתקף-לב בהיותו נתון במעצר חוקי", וכל ילד יכול היה להבין כי מת כתוצאה מלחץ גופני בעת חקירה — איך אכלו בבית-הקפה את עוגת האגוזים המכוסה בקצפת, אנב קריאת שבוץ-בידור? הרי בשעה שקרו כל הדברים האלה נמשכו החיים כרגיל. גברים ונשים התעלסו, התחננו, הולידו ילדים וגידלו אותם, היקנו להם נימוסים טובים וערכים תרבותיים, הלכו לתיאטרון, ערכו מסיבות, ניהלו את עיסוקיהם, חלמו על קידום וקאריירה, הקשיבו לנאומו המנהיגים, יצאו לחופשה, עלזו ונהנו. איך הם עשו זאת? איך הצליחו שלא לשמוע מה שהם שומעים, שלא לחשוב על מה שמותר, שלא להבין לאן מובילה ררך זו? תמיד תמהתי. עכשיו אני תמה קצת פחות.

ד"ש מרוזה

אשה גרמניה אלמונית, שקראה דברים שלי בעיתון גרמני, שלחה לי גלוית-ברכה.

בתמונה שעל הגלויה נראית רוזה לוקסמבורג, המהפכנית הגרמנית-היהודית שנרצחה בידי אנטי-שמשים ב-1919, והיא בת 49.

מתחת לתמונה, פסוק מדבריה, שבו היא ציטטה מדבריו של פרידריך לסל, גם הוא גרמני ויהודי, אבי התנועה הסוציאליסטית הגרמנית.

האשה הגרמניה סברה, כנראה, שהפסוק מתאים לי. ואכן, ברגע זה בחיינו, הוא נכון יותר מאיפעם.

הנהו, כבחרנו חופשי מאוד: "המעשה המהפכני הוא להגיד בקול רם מה שקיים במציאות."

אני פוחד

אני פוחד. ממש פוחד. אני מוצא את עצמי במצב המסוכן, מצב שאין תמור ממנו. צדקנו.

לפני מילחמת יום-הכיפורים, הזהרתי מדי שבוע בכנסת ובש

Wie Lassalle sagte, ist und bleibt die revolutionärste Tat, immer 'das laut zu sagen, was ist'. Rosa Luxemburg הגלויה מגרמניה

קצת באיחור הגיעה אלי דרישת-שלום מרמשק. זהו מאמר שהופיע בתוך מיסגרת, בעמוד הראשון של היומן חישרון, אתר הביטאונות העיקריים של הדיקטטורה הסורית. המאמר נושא את הכותרת "כך דיבר אבנרי", ומוקדש לסיפרי, אויב, אחי (ובאנגלית: ידידי האויב) שהופיע בכמה ארצות (אך עדיין לא בישראל). חתם על המאמר אחד אליאס משות.

וכך נאמר בו, בין השאר:
באחרונה קראתי את סיפרו של אורי אבנרי, ידידי האויב, שבו סקר את המגעים הישראליים עם החבורה הערפאתית. אין ספק לגבי אמיתות הסיפור של אבנרי, שהרי אף אחד מהאישים, שש-מותיהם הוזכרו בספר, לא הכחיש את העובדות. חלק מהמיפגשים נערכו בפומבי, ועם ערפאת עצמו, בעת המצור על ביירות. אז טען ערפאת שהוא מחויק מעמד, בעוד שלמעשה רקר את המהפכה הפלסטינית בגבה. הוא חסם את האירגונים המהפכניים האמיתיים, וביקש נרבות מן התיקשורת העולמית וים של כספים.

כאשר קראתי את סיפרו של אבנרי, התחשק לי כמה פעמים לככות. עכשיו נודע לי איך היינו טיפשים, ואיך הונח אותנו ערפאת וגרם לנו להיות בלתי-זהירים. היינו קורבנות של רמאות נוראה — אנחנו, העם הפלסטיני והערבים, וכל מי שתלו את תיקוונם במהפכה הפלסטינית, ואשר נשאו את עיניהם אל המנ-היגים הסוטים האלה. רימו אותנו, אותי ואותו; שדרו אותי ואותו; שיקרו לי ולך; שיקרו לכל — חוץ מאשר לארצות-הברית וליש-ראל.

איני יודע אם יש לי עכשיו הוכות לבקש את סליחת הקוראים על מה שכתבתי להם במשך 10 השנים האחרונות, אחרי שגם אני נפלתי קורבן לרמאות הזאת. איני יודע אם אני סולח לעצמי על מה שכתבתי במשך השנים על ערפאת, כאשר פיארתי והיללתי אותו.

על כל פנים, המישחק התחיל להיחשף כאשר החלו הערפאתים להתנגד לסוריה ולהתקומם נגדה. אמרנו: המהפכה הפלסטינית

מתנגשת עם סוריה — איך זה יכול להיות? הרי יש כאן טעות יסודית: סוריה היא מנהיגת הפעולה הלאומית. אין היא טועה, אלא באהבת ילדיה. ובעיקר סוריה של האפס' אל-אסד.

ומה עוד?
כאשר תקרא את סיפרו של אבנרי, תדע בוודאות מהי מטרתו האמיתית, ולאן רוצה חבורת-ערפאת להגיע כאשר היא מדברת על עצמאות ההחלטה הפלסטינית". המטרה הזאת נקבעה במיפגשים אלה, כשעל השולחן עומרים המשקאות החריפים, בנוכחות המו-כירות האמריקאיות ונציגי המוסד (אבנרי, פלד, ארנון) ובהשתת-פות עיצאם אל-סרטאווי, הנציג האישי של יאסר ערפאת, בעל הסמכויות הבלתי-מוגבלות.

את כל אלה איחדה שינאתם לסוריה, ארץ-המהפכה, ארץ החי-זקת-המעמד וההקרבה. הם ידעו שהקרבה. הם ידעו שסוריה לא תניח להם לבצע את הכניעה והחיסול. לכן הלכו בדרך הערפאתית והשחיתו את הנשק, כדי להשתמש בו נגד סוריה.

כאשר הופיע ערפאת כ"קורבן" וכ"איש הנתון במצור" בניירות — זאת היתה הצגה.

כמו שאמר אבנרי, ערפאת "עשה כל מה שביקשתי ממנו ליע-שות", אלא שממשלת-בגין לא נתנה לו כלום ולא קיבלה אותו.

כך אומר אבנרי היקר. **עד כאן.** מעניין עד כמה דומים הדברים לתגובות הלאומניות הישראליות על הספר. כמו שאמר פעם סרטאווי, כשהופענו ביחד באסיפה סוערת בלונדון, מול הפרעות אנשי בית"ר ואבנרי-דאל: "הקיצוניים משני הצדדים — איזו אחוות-נפש יש ביניכם!"

איך הם עשו זאת?

מאז שברחתי מגרמניה הנאצית, בגיל 10, הטרידה אותי השאלה: איך חיו הגרמנים כאשר קרו כל הוועות? איך נמשכה שיגרת חייהם?

כאשר הם ראו שהשכן היהודי או הקומוניסטי נעלם, וחוזר כעבור כמה ימים כשעצמותיו שבורות ופניו נפוחות — מה הם חשבו? איך אכלו את ארוחת-הערב? איך השכיכו את הילדים לישון?

כאשר גונב לאזניהם שהוקמו "מתנות-ריכוז", שבהם מתרח-שים דברים נוראים, במרחק של כמה עשרות קילומטרים מבתיהם השלווים — איך ישבו והקשיבו לקונצרט של בטהובן, ושוחחו לאחר מכן באורח תרבותי על מעלותיו של המנצח? או איך הלכו למיגרס-הכרוזגל והריעו עד כדי שיגעון לקבוצתם?